

Ninh Bình: Quy định mới về tổ chức và hoạt động của thôn, tổ dân phố

17:07 10/08/2026

Quy chế tổ chức và hoạt động của thôn, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh Ninh Bình quy định rõ mô hình tổ chức, tiêu chuẩn, nhiệm vụ của đội ngũ cán bộ cơ sở, đồng thời đề cao dân chủ trực tiếp và sự tham gia của người dân trong các quyết định liên quan đến cộng đồng.

Ninh Bình quy định mới về tổ chức và hoạt động của thôn, tổ dân phố

Theo Quy chế, thôn, tổ dân phố là tổ chức tự quản của cộng đồng dân cư có chung địa bàn cư trú, là nơi thực hiện dân chủ trực tiếp, rộng rãi, phát huy quyền làm chủ của Nhân dân và tổ chức thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cũng như nhiệm vụ cấp trên giao. Thôn được tổ chức tại xã, tổ dân phố được tổ chức tại phường.

Đề cao vai trò tự quản và dân chủ ở cơ sở

Mỗi thôn có Trưởng thôn, mỗi tổ dân phố có Tổ trưởng tổ dân phố là người hoạt động không chuyên trách. Tùy yêu cầu nhiệm vụ, đặc điểm địa bàn và khả năng cân đối ngân sách, địa phương có thể bố trí người tham gia hoạt động để hỗ trợ Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố hoặc thực hiện các hoạt động tự quản.

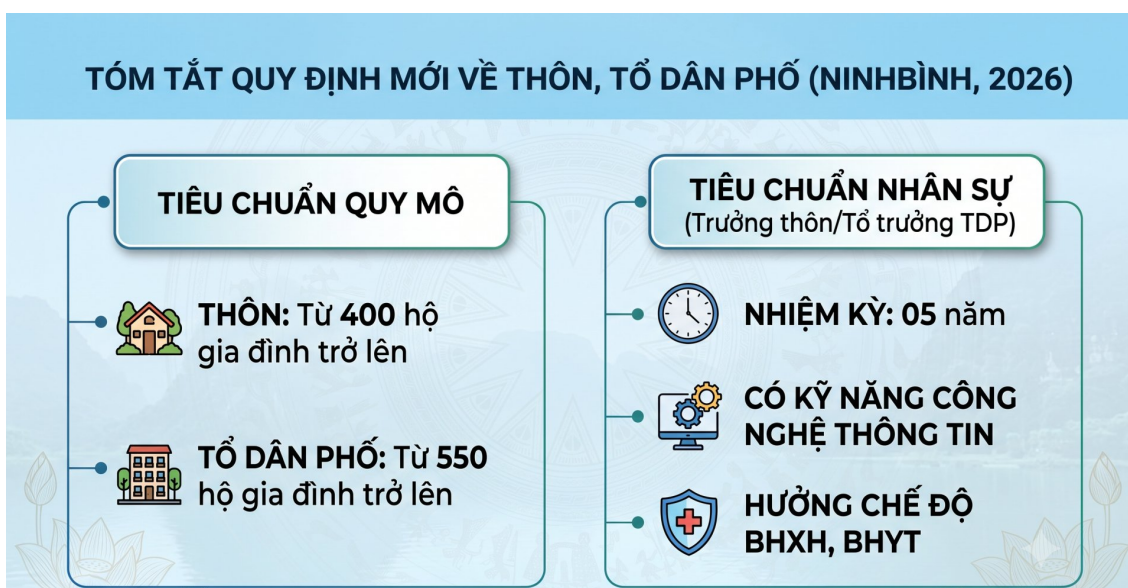
Người dân thực hiện quyền bàn và quyết định các vấn đề của cộng đồng thông qua hội nghị thôn, tổ dân phố, lấy ý kiến hộ gia đình hoặc biểu quyết trực tuyến theo quy định. Việc tổ chức hội nghị định kỳ phải được chuẩn bị công khai, có kế hoạch cụ thể và phối hợp với Ban Công tác Mặt trận ở cơ sở.

Quy chế yêu cầu việc thành lập, sắp xếp, tổ chức lại hoặc giải thể thôn, tổ dân phố phải bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch; phù hợp điều kiện tự nhiên, quy mô dân cư, kinh tế - xã hội, đặc điểm văn hóa và truyền thống địa phương, đồng thời không làm gián đoạn việc quản lý địa bàn, giải quyết thủ tục hành chính và thực hiện chính sách liên quan đến quyền, lợi ích hợp pháp của người dân.

Đáng chú ý, HĐND cấp xã quyết định việc thành lập, sắp xếp, tổ chức lại, giải thể, đặt tên, đổi tên thôn, tổ dân phố và ghép cụm dân cư vào thôn, tổ dân phố hiện có theo quy định.

Về quy mô, thôn phải có từ 400 hộ gia đình trở lên, tổ dân phố từ 550 hộ gia đình trở lên. Đối với khu vực miền núi, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, địa bàn đặc biệt khó khăn, biên giới, địa hình chia cắt hoặc các khu vực có điều kiện đặc thù, quy mô hộ có thể thấp hơn nhưng phải được xem xét trên cơ sở điều kiện thực tế, yêu cầu quản lý và ý kiến Nhân dân.

Quy trình sắp xếp cũng đặt trọng tâm vào sự đồng thuận của người dân. UBND cấp xã phải công khai đề án và tổ chức lấy ý kiến Nhân dân trong thời gian ít nhất 20 ngày; tổng hợp đầy đủ tỷ lệ đồng ý, không đồng ý, ý kiến khác và nội dung tiếp thu, giải trình trước khi trình HĐND cấp xã quyết định.

Nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ thôn, tổ dân phố

Quy chế chú trọng lựa chọn người có năng lực, uy tín và đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Trường hợp có nhiều người đủ tiêu chuẩn, ưu tiên người tốt nghiệp THPT, có trình độ chuyên môn từ trung cấp trở lên phù hợp với công việc và có khả năng ứng dụng công nghệ thông tin như soạn thảo văn bản, sử dụng phần mềm quản lý, hệ thống thông tin và các ứng dụng điện tử phục vụ hoạt động của chính quyền cấp xã.

Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố được hưởng phụ cấp hằng tháng; người tham gia hoạt động được hưởng mức hỗ trợ khi trực tiếp thực hiện công việc. Đồng thời, đội ngũ này được đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng tuyên truyền, vận động Nhân dân, hòa giải ở cơ sở, tổ chức hoạt động cộng đồng, ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số và hỗ trợ người dân tiếp cận dịch vụ công trực tuyến.

Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố còn được hưởng chế độ bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm y tế và các chính sách khác theo quy định pháp luật. Người hoạt động không chuyên trách nghỉ do sắp xếp, tổ chức lại thôn, tổ dân phố được hưởng chính sách theo quy định của Chính phủ về tinh giản biên chế.

Việc bầu Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố được thực hiện tại cuộc họp thôn, tổ dân phố theo quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và các văn bản hướng dẫn. Kinh phí tổ chức bầu cử do ngân sách cấp xã bảo đảm.

Nhiệm kỳ của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố là 5 năm. Trong trường hợp cần đồng bộ với việc tổ chức lại thôn, tổ dân phố hoặc do thiên tai, dịch bệnh không thể tổ chức bầu cử đúng hạn, UBND cấp xã có thể quyết định rút ngắn hoặc kéo dài nhiệm kỳ nhưng không quá 6 tháng; trường hợp vượt quá thời hạn này phải báo cáo UBND tỉnh xem xét, quyết định.

UBND cấp xã chịu trách nhiệm tổ chức triển khai Quy chế, thực hiện bầu, công nhận, cho thôi làm nhiệm vụ Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố; đồng thời xây dựng hồ sơ trình HĐND cùng cấp quyết định các vấn đề về thành lập, tổ chức lại, giải thể, đặt tên, đổi tên thôn, tổ dân phố.

Quy chế cũng quy định Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố đang giữ chức danh trước thời điểm Quy chế có hiệu lực tiếp tục thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn cho đến hết nhiệm kỳ hoặc khi có người mới được bầu, công nhận theo quy định.

Việc ban hành Quy chế tạo cơ sở thống nhất cho tổ chức và hoạt động của thôn, tổ dân phố trong điều kiện thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp; đồng thời phát huy dân chủ ở cơ sở, nâng cao hiệu quả quản lý địa bàn và vai trò tự quản của cộng đồng dân cư.

Nguyễn Kiên